

ΑΝΑΤΡΕΠΤΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

της Ειρήνης Μουντράκη

Ο Ροζέ Βιτράκ είναι από τους καλλιτέχνες για τους οποίους ίσχυσε η μετά θάνατον δικαίωση. Υπέρμαχος του σουρεαλισμού, τα έργα του χαρακτηρίζονται από μια απροσδόκητη αρμονία μεταξύ του τραγικού και του κωμικού στοιχείου. Ο «Βικτόρ ή τα παιδιά στην εξουσία», έργο γραμμένο το 1928, έχει τη μορφή «αστικού δράματος σε τρεις πράξεις» χαρακτηρισμό που έλαβε από τον ίδιο του το συγγραφέα. Μια αυστηρή κριτική ματιά στην κοινωνία, στις αξίες, στην ηθική, στην οικογένεια. Λυρικό και ειρωνικό, ευαίσθητο και άκομψο, ποιητικό και γεμάτο θυμό συνάμα. Μία ευαίσθητη ανατρεπτική ισορροπία όλων αυτών των στοιχείων, σε ένα έργο τέχνης που απαιτεί ψυχραιμία και απόλυτη συγκέντρωση για να μπορέσει κανείς να ακροβατήσει και να διασχίσει τις γραμμές του.

Ο χρόνος του με ακρίβεια ορισμένος: 12 Σεπτεμβρίου του 1909 στο σπίτι των Πωμέλ. Ο μοναχογιός τους Βικτόρ συμπληρώνει τα 9 του χρόνια και οι γονείς οργανώνουν ένα πάρτυ με τη συμμετοχή των στενών τους φίλων κυρίου και κυρίας Μανιώ, της κορούλας τους Εστέρ και του στρατηγού Λονσεγκύρ. Η κατάληξη θα αποτελέσει μια δυσάρεστη έκπληξη για όλους. Το πάρτυ θα εξελιχθεί σε μια αποκαλυπτήρια τελετή της απόκρυφης και παράνομης ερωτικής ζωής των ζευγαριών που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν την αλήθεια που χρόνια απέφευγαν να αντικρίσουν. Ο μικρός Βικτόρ δεν είναι ούτε αθώος, ούτε αγνός. Στα 9 του έχει καταφέρει να δει την αληθινή όψη των πραγμάτων. Να απομυθοποιήσει πρόσωπα και καταστάσεις. Έχει αποκτήσει τη δύναμη να παρασύρει και άλλους μαζί του στην καταστροφή. Φεύγοντας από τη ζωή έχει ολοκληρώσει τον κύκλο του.

Η παράσταση που σκηνοθέτησε ο Γιώργος Μιχαηλίδης ήταν αξιοπρεπής, είχε ενδιαφέρον αλλά δεν έφτασε στο ύψος που επιθυμούσε και που θα μπορούσε. Προσπάθησε να προσεγγίσει και να ξεσκεπάσει όλες τις πτυχές του κειμένου αλλά περιορίστηκε. Η ευθύνη βαραίνει τόσο τον σκηνοθέτη όσο και τις ερμηνείες. Ο Δάνης Κατσανίδης που ερμήνευσε τον Βικτόρ είναι ένας σημαντικός ηθοποιός, αναμφισβήτητων ικανοτήτων, που παγιδεύτηκε ωστόσο προσπαθώντας να «παίξει» ένα μικρό παιδί. Θα ήταν ίσως καλύτερο να είχε αγνοήσει τον παράγοντα ηλικία. Η αμηχανία του έγινε υπερκινητικότητα και φωνή, η αγωνία του να θυμίζει παιδί τον οδήγησε στην υπερβολή, στοιχεία που έπλασαν ένα νευρικό, κακομαθημένο,

πονηρό, δόλιο και ανάγωγο πλάσμα απαλείφοντας την ευαίσθητη πλευρά του και ταυτόχρονα το διττό της προσωπικότητας του. Η προσέγγιση του νεαρού ήρωα κινήθηκε έτσι σε επιφανειακά στρώματα εμποδίζοντας την πλήρη ανάπτυξη της σκηνοθετικής ματιάς παρά την εμφανή, έντονη και αγωνιώδη προσπάθεια τόσο του ηθοποιού όσο και του σκηνοθέτη να φτάσουν στον πυρήνα.

Ο Ηλίας Λογοθέτης έδωσε μια εξαιρετική ερμηνεία του Σαρλ, του «ζωηρού» κυρίου Πωμέλ. Νευρώδης, χυμώδης, γεμάτος συναισθήματα που επιζητούσαν την έξοδο και την έκρηξη καθώς και άφθονες απολαυστικές χιουμοριστικές στιγμές. Πλάι του η Αφροδίτη Γρηγοριάδου συγκρατημένη όπως υπαγορεύει άλλωστε ο ρόλος της υποτακτικής συζύγου και της υπερπροστατευτικής μητέρας. Η κ. Μανιώ της Ελένης Κρίτα περιορίστηκε στο υποτιθέμενο σκέρτσο της φωνής. Ο Γιώργος Τσιτσόπουλος σε μια τραγική και λυρική ερμηνεία υπήρξε από τα θετικότερα στοιχεία της παράστασης. Ενδιαφέρουσα επίσης υπήρξε η προσέγγιση της μυστηριώδη κυρίας Νεκρού που ερμήνευσε ο Γιώργος Στριφτάρης. Η Ανδρή Θεοδότου κατάφερε να αποδώσει με σαφήνεια την αγνή και αθώα μικρούλα Εστέρ δίνοντας υποσχέσεις για το μέλλον. Συμβατικός ο Στρατηγός του Δημήτρη Γιαννόπουλου όπως και η υπηρέτρια της Λίνας Μαρκάκης.

Τα σκηνικά που επιμελήθηκε η Αγνή Ντούτση σε έντονο λαχανί χρώμα κούραζαν τον θεατή ενώ τα κοστούμια της ίδιας, σε έντονους χρωματισμούς - για να έρχονται σε αντίθεση με το σκηνικό- δημιουργούσαν την αίσθηση καρτούν. Η μετάφραση του Αλέξανδρου Κοέν επιδεχόταν περισσότερη και λεπτομερέστερη εργασία.

Περιοδικό ANTI, τεύχος 801, Παρασκευή 28 Νοεμβρίου 2003